

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

27 серпня 2024 р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна **Діджиталізація та електронні комунікації у фінансовій сфері**

Освітньо-професійна програма **Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Доценко Інна Олексіївна
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/doczenko-inna-oleksiyivna/
E-mail викладача(ів)	dotsenkoi@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: вівторок, 6-та пара, 4-507 онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю (Zoom. ID: 6114333787. Пароль: 0505)

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття								Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС					
В	Д	4	120	54	36		18		66			+		
В	З	4	120	14	10		4		108			+		

Анотація дисципліни

Дисципліна «Діджиталізація та електронні комунікації у фінансовій сфері» належить до вибіркових компонентів та спрямована на вивчення теоретико-методологічних основ, практичних інструментів цифровізації у фінансовій сфері та форм найбільш ефективного використання можливостей діджитал технологій.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Поглиблення теоретичних знань з питань функціонування цифрових рішень у фінансовій сфері, формування прикладних умінь щодо використання цифрових платформ для здійснення фінансових операцій.

Завдання дисципліни засвоїти сучасні теоретичні основи цифрових фінансів, особливості діджиталізації фінансової сфери України, імплементацію сучасних цифрових платформ у сфері фінансів господарюючих суб'єктів; набути навички практичного застосування цифрових платформ для здійснення фінансових операцій.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: **знати** загальну концепцію функціонування цифрових платіжних систем; **розуміти** можливості сучасних ІТ-технологій в сфері фінансових послуг і перспектив їх застосування; **вміти** вирішувати задачі з вибору оптимального інструментарію з фінансових технологій; **виявляти** особливості застосування цифрових грошей і платіжних технологій в різних моделях вибору платіжного засобу; **використовувати** фінансові інформаційні системи та технології для здійснення фінансових операцій.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	3	[3, с. 8-15; 4, с. 8-28]
2	Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці	Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття, вибір теми реферату.	4	[3, с. 8-15; 4, с. 8-28]
3	Фінансові інформаційні системи і діджитал технології.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	3	[5, с. 185-200; 6, с. 260-283; 7, с. 18-28]
4	Фінансові інформаційні системи і діджитал технології.	Фінансові інформаційні системи і діджитал технології.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	3	[5, с. 185-200; 6, с. 260-283; 7, с. 18-28]
5	Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, підготовка реферату.	4	[5, с. 5-24; 8, с. 19-28]
6	Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.	Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	3	[5, с. 5-24; 8, с. 19-28]
7	Сучасні платіжні системи.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	3	[8, с. 28-37; 9; 10, с. 49-56]
8	Сучасні платіжні системи.	Сучасні платіжні системи.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, підготовка реферату.	4	[8, с. 28-37; 9; 10, с. 49-56]
9	Розвиток фінансових технологій.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	3	[10, с. 49-56; 11; 12, с. 93-98, 13]
10	Розвиток фінансових технологій.	Розвиток фінансових технологій.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до тестування (ТК 1).	5	[10, с. 49-56; 11; 12, с. 93-98, 13]
11	Віртуальна валюта: технологія блокчейн.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, підготовка реферату.	4	[1, с. 39-93; 2, с. 32-112]
12	Віртуальна валюта: технологія блокчейн.	Віртуальна валюта: технологія блокчейн.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с. 39-93; 2, с. 32-112]
13	Електронна комерція в Україні.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, підготовка реферату.	4	[4, с. 68-79; 8, с. 52-58]
14	Електронна комерція в Україні.	Електронна комерція в Україні.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, підготовка реферату.	4	[4, с. 68-79; 8, с. 52-58]
15	Фінансовий маркетплейс та краудфандинг.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	3	[4, с. 84-106; 5, с. 139-154]
16	Фінансовий маркетплейс та краудфандинг.	Фінансовий маркетплейс та краудфандинг.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття, захист реферату.	5	[4, с. 84-106; 5, с. 139-154]
17	Мікроінвестиційні платформи та їх значення.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття.	3	[3, с. 57-73; 4, с. 115-131; 8, с.

					72-77]
18	Цифрові фінанси і безпека угод в умовах воєнного стану.	Мікроінвестиційні платформи та їх значення. Цифрові фінанси і безпека угод в умовах воєнного стану.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до тестування (ТК 2).	5	[3, с. 84-102; 8, с. 77-86]

Примітка: * Лекції проводяться щотижня по дві години, практичні заняття проводяться раз у два тижня по дві години по чисельнику чи знаменнику, відповідно до розкладу занять.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Термін виконання кейсів на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному занятті після отримання завдання. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «[Положення](#)», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над індивідуальним завданням (рефератом) студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти залежать від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом вирішення ситуаційних завдань. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення, своєчасне виконання рефератів.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)
	Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 4)	Тестовий контроль	Індивідуальне завдання (реферат)	
Т. 1-10	Т. 1-5	Т. 6-10	1	За рейтингом
ВК: 0,4	ВК: 0,3		ВК: 0,3	ВК: 0,0

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота		Семестровий контроль (залік)
Тестовий контроль		Контрольна робота		
1	2	Якість виконання	Оцінка за захист	За рейтингом
ВК: 0,4		ВК: 0,3	ВК: 0,3	ВК: 0,0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється

одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі Moodle. При отриманні негативної оцінки, тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання індивідуального завдання (реферату)

Максимальний бал за відмінне виконання індивідуального завдання (реферату) складає 10 балів. Здобувач отримує бали відповідно до наступних критеріїв:

Критерії відповіді	Сума балів за завдання	Оцінка
Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обгрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-10	5
Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, але при цьому допущені деякі недоліки. Проблема позначена, але не достатньо обгрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки не чіткі, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання.	5-7	4
Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді	3-4	3
Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок	0-2	2

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	
B	4,25-4,74	4		Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
C	3,75-4,24	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
D	3,25-3,74	3		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	
F	0,00-1,99	2		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
			Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни	
			Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.	

Підсумкова семестрова оцінка (залік) виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «задовільно, добре, відмінно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Питання для самоконтролю результатів навчання

- 1 Основні напрямки розвитку Fintech.
- 2 Цифрові платіжні системи.
- 3 Учасники платіжних систем та їхні функції.
- 4 Сутність і принципи роботи системи електронних міжбанківських переказів.
- 5 Обіг грошових коштів у системах пластикових карток.
- 6 Технологічні засоби та інфраструктура небанківських систем електронних грошей.
- 7 Організація платежів у мережі інтернет і методи їх захисту.
- 8 Системи із віртуальними рахунками та посередницькі платіжні системи.
- 9 Захист інформації у платіжних системах.
- 10 Електронний цифровий підпис, його аналоги та засоби реалізації.
- 11 Криптовалютні платіжні системи та перспективи їх розвитку.
- 12 Мобільні технології, та їх роль у функціонування цифрових платіжних систем.
- 13 Застосування цифрових платіжних систем для здійснення масових платежів.
- 14 Сучасний стан Fintech систем в Україні.
- 15 Складові діджиталізації в фінансовому секторі.
- 16 Відмінності між компаніями FinTech та традиційними фінансовими установами.
- 17 Платіжні послуги як основний сегмент FinTech.
- 18 Впровадження FinTech у страхування.
- 19 Основні види страхових продуктів, послуг та процесів на основі FinTech. Переваги InsurTech.
- 20 Структура ринку FinTech за видами фінансових послуг, які трансформуються під впливом фінансових технологій).
- 21 Відмінність електронних та віртуальних грошей.
- 22 Ключові особливості криптовалюти.
- 23 Сутніть і особливості біткоїну.
- 24 Переваги та недоліки використання криптовалют.
- 25 Сучасні тенденції розвитку ринку криптовалют в Україні.
- 26 Характеристика діяльності блокчейн-компаній в Україні.
- 27 Переваги FinTech для клієнтів фінансових установ.
- 28 Ризики FinTech для клієнтів фінансових установ.
- 29 Вплив цифрових технологій на банківську сферу.
- 30 Роль фінтех-компаній у розвитку ринку фінансових послуг.
- 31 Електронний документообіг між публічними установами, учасниками фінансового ринку, фізичними і юридичними особами.
- 32 Поняття, класифікація і специфіка технологій електронного банкінгу.
- 33 Розвиток еквайрингу: мобільний і он-лайн-еквайринг.
- 34 Технології NFC, сканування QR-кодів.
- 35 Загальна характеристика автоматизованих систем управління підприємством.
- 36 Поняття, форми та види краудфандингу.
- 37 Переваги та ризики краудфандингу для малого і середнього бізнесу.
- 38 Система передачі фінансових повідомлень.
- 39 Створення платформи для хмарних сервісів.
- 40 Платформа на основі технології розподілених реєстрів.

Рекомендована література

Основна

- 1 Блокчейн і децентралізовані системи: навч. посібник для студ. закладів вищ. освіти в 3 частинах. Ч.1 / П. Кравченко, Б. Скрябін, О. Дубініна – Харків: ПРОМАРТ, 2019. – 452 с.
- 2 Когут Ю. І. Технології блокчейн та криптовалюта: ризики та кібербезпека: практ. посібник. – Харків: Дакор. – 316 с.
- 3 Хорошко О. В. Захист систем електронних комунікацій: навч. посіб. / В. О. Хорошко, О. В. Криворучко, М. М. Браїловський та ін. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 164 с.
- 4 Цифрова економіка: підручник / Н. В. Касьянова, Т. І. Олешко, С. Ф. Смерічевський та ін. – вид. друге. – Київ: НАУ, 2024. – 224 с.
- 5 Цифровізація економіки як фактор економічного зростання : колективна монографія / За заг. ред. О. Л. Гальцової. – Харсон : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 260 с.

Додаткова

- 6 Dotsenko I. Стратегічне управління в умовах діджиталізації бізнес-процесів банківської діяльності / I. Dotsenko // International security studios: managerial, economic, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Georgian Aviation University. Tbilisi, Georgia, 2023. – S. 260-283.
- 7 Ткачук Н. Діджиталізація фінансово-економічної сфери в Україні : стан та перспективи розвитку / Н. Ткачук // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2022. – № 3. – С. 18-28.

8 Теслюк С. А. Цифрові фінанси: конспект лекцій (електронне видання). – Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. – 98 с.

9 Ставерська Т. О. Еволюція платіжних систем: інновації на шляху до цифрового майбутнього / Т. О. Ставерська, Ю. І. Літвінова // Економіка та суспільство. 2024. – № 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-85>

10 Вовченко С. Напрями розвитку платіжних систем в Україні в умовах Європейської інтеграції / С. Вовченко // Економічний вісник. – 2022. – № 4. – С. 49-56.

11 Шевченко О. М. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України / О. М. Шевченко, Л. В. Рудич // Ефективна економіка. – 2020. – № 7. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61>

12 Кльоба Л. Г. Перспективи розвитку фінансового маркетингу в Україні / Л. Г. Кльоба // Агросвіт. – 2024. – № 17. – С. 93-98. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.17.93>

13 Сукач О. М. Вплив фінансових інновацій на розвиток ринку фінансових послуг / О. М. Сукач, Л. А. Сарана, С. О. Савченко // Науковий вісник міжнародної асоціації науковців. – 2024. – № 1. Т. 3. https://www.researchgate.net/publication/381603120_ROL_FINTECH_U_ROZVITKU_FINANSOVOGO_RINKU_UKR
AINITHE ROLE OF FINTECH IN THE FINANCIAL MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE

Розробник

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

Погоджено

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

Гарант ОПП

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ